

JEBRON – LITURGIE

Viering van zondag 7 januari 2024

VREDE MET JEZELF, MET JE MEEST NABIJE MENSEN. MAAR NOOIT ZONDER DE ANDEREN. EEN PAD DOORHEEN 2024.

Welkom

Welkom allemaal in deze eerste viering van het nieuwe jaar.

Een gelukkig jaar wensen we jullie vanuit de verschillende liturgiegroepen.

Het ligt open vóór ons, een onbeschreven blad, een pad dat voor zijn invulling voor een deel wacht op onze keuzes.

In de kerstviering hoorden we al de keuze die aan ieder van ons wordt voorgelegd: kiezen we voor de weg van de Thora, de weg van Aäron of de weg van de op macht beluste Korach.

Kiezen we voor de weg van de in Jezus verpersoonlijkte koning of voor de machtswellusteling Herodes.

Zo worden we elke dag voor keuzes geplaatst: nieuwjaar is het eigenlijk elke dag.

Toch trekken we er graag één dag extra voor uit om stil te staan bij ons steeds voortlopende leven. Ook vandaag.

Graag met een tekstje dat mooi verwoordt waar wij willen voor gaan.

In het luisteren naar elkaar,

in het delen met elkaar,

in het zorgen voor elkaar én voor allen,

kan de wereld één verenigde planeet worden.

Dat wij op de belofte van de Ene, 'Ik zal er zijn', en die wij binnen onze kring brengen als liefhebbende Vader en Moeder, sturende Zoon en aanvurende Geest ook in 2024 blijven bouwen.

Lied: Ga jij met mij de weg (Liedboek p.1)

Gebed bij de aanvang van de viering (naar Macair Wegman, januari 2020)

Voorbij de pijn

is er de gevoeligheid voor onrecht

als een heilige woede

gelijk bij Maarten Luther King

Voorbij de begrenzing

is er de vreugde om diversiteit

als een verzoenende

gemeenschap

gelijk bij Frans uit Assisi.

Voorbij de angst

is er de ruimte van vrijheid

als een genade jezelf te zijn

gelijk bij Antonius in zijn kluis

Vorbij de dood
is er de thuiskomst
als een nieuw begin: leven
gelijk bij Jesjoe de Nazareeër.

Schriftlezingen en tussenliederen

(1) Psalm 25

Bewogen Nabije, maak mij bekend met uw wegen,
uw paden, wil mij die leren!
Voer mij over mijn weg in trouw aan u en leer mij,
want gij zijt de God die mij redt,
op u ben ik blijven hopen heel de dag!
Gedenk, Bewogen Nabije, uw ontferming en uw vriendschap,
want die zijn er van eeuwig!
Houd niet in gedachten de zonden van mijn jeugd en mijn misstappen,
gij, gedenk mij naar uw vriendschap, Bewogen Nabije, omwille van uw goedheid!
Door en door goed en rechtuit is de Bewogen Nabije,
daarom wijst hij zondaars de weg.
Ja, voert gebukten langs de weg van zijn recht,
leert armen waar zijn weg is.
Komen wil de Bewogen Nabije langs de paden van vriendschap en trouw
voor wie zijn verbond en zijn overeenkomsten houden.
Laat het zijn, Bewogen Nabije, omwille van uw naam,
dat ge mijn onrecht vergeeft, want dat is overvloedig!
Mannen, wie uit u vreest de Bewogen Nabije?
hij wijst zo iemand de weg die hij moet kiezen.
Nachten vol goedheid zal zijn ziel ervaren,
zijn zaad zal de aarde beërven.
Omgang met de Bewogen Nabije voor wie hem vrezen,
zijn verbond maakt hij hun bekend!

We zingen hierbij een lied voor de gemeente, als antwoord op de psalm die ons herinnert
aan de weg die we kunnen gaan.

(2) Lied voor de gemeente (Liedboek p. 12)

(3) Matteüs 2, 1-12 (Vertaling Frans Breukelman)

Als nu Jezus verwekt was te Bethlehem in Judea
in de dagen van Herodes de koning
zie! Magiërs uit het oosten traden op te Jeruzalem
zeggende:
waar is de koning der Joden die geboren is?
Want wij hebben zijn ster gezien in het Oosten
en wij zijn gekomen om hem te aanbidden.

Als de koning Herodes het hoorde raakte hij in verwarring
en geheel Jeruzalem met hem;
hij vergaderde al de overpriesters en schriftgeleerden van het volk
en wilde van hen vernemen waar de Messias zou worden verwekt.
Zij zelden tot hem: te Bethlehem in Judea
want aldus is geschreven door de profeet Micha:
en gij Betlehem, land van Juda
geenszins zijt gij de geringste onder de leidslieden van Juda:
want uit u zal de Leidsman uitgaan die mijn volk Israël weiden zal.
Toen heeft Herodes heimelijk de wicelaars geroepen
en kwam nauwkeurig van hen te weten de tijd dat de ster was verschenen;
hij zond hen naar Bethlehem en zei:
gaat heen en doet nauwkeurig navraag omtrent het kind
en wanneer gij gevonden hebt, boodschapt het mij opdat ook ik kome om hem te
aanbidden.
Als zij de koning gehoord hadden gingen zij heen.
En zie! de ster die zij in het oosten gezien hadden ging voor hen uit
totdat hij kwam en stond boven waar het kind was.
Als zij de ster zagen verblijdden zij zich met zeer grote blijdschap
en zij kwamen in het huis en zagen het kind met Maria zijn moeder,
en zij vielen neder en aanbaden hem,
en zij openden hun schatten en brachten hem geschenken:
goud en wierook en mirre.
En in de droom gelast niet terug te keren naar Herodes
weken zij uit, langs een andere weg, naar hun land.

(4) Lied: Licht in onze ogen (Liedboek p. 25)

Overdenking (Paul De Witte)

In de filmwereld spreekt men over een roadmovie. De meest indrukwekkende roadmovie van de laatste decennia, die gebaseerd is op een roadstory, is *'In de Ban van de Ring'*. Daarin gaan 3 kleine mensjes, hobbits genoemd (Frodo, Sam en Pepijn), op weg om de ring te vernietigen. Omdat mensen, die uit zijn op macht, al te gemakkelijk in de ban van die uiterst gevaarlijke ring geraken, moet hij worden vernietigd. En ze gaan.

De bijbel is een boek dat bij nader inzien een opeenvolging van roadstories is.

De roadstory bij uitstek is het verhaal van de uittocht uit het slavenhuis Egypte om te beginnen aan een 40 jaar durende tocht door een barre woestijn in de richting van een beloofd land.

In het evangelie van vandaag beluisterden we opnieuw een roadstory: mensen, die aangeduid worden als magiërs, wijzen uit het Oosten, gaan letterlijk op weg naar een onbekende bestemming, maar ze worden wel begeleid door een ster. Ze vertrekken in het Oosten, waar de zon opkomt, en ze gaan op weg en komen op hun bestemming via één bij naam genoemd tussenstation: Jeruzalem, op zoek naar informatie om hun tocht tot een goed einde te brengen.

Maar even belangrijk: ze hebben elkaar om vooruit te komen en niet op te geven. En er is dus ook de ster, die zich telkens opnieuw laat zien en hen herinnert aan de weg die ze nog te gaan hebben.

Er wordt dus nogal wat afgestapt in de bijbel.

Niet voor niets worden de eerste christenen in de Handelingen van de Apostelen genoemd: mensen van de Weg (9,2; 22,4; 24,14; 24,22).

De messiaanse/christelijke gemeenschap wordt zelfs kort en krachtig 'DE WEG' genoemd.

Ik wil in deze overweging bij het begin van 2024 even stilstaan bij Psalm 25, waaruit we een fragment heb gelezen. In die psalm worden we getroffen door het herhaaldelijk terugkeren van de woorden 'pad' en 'weg' en werkwoorden die het wijzen van de weg aanduiden: tot achtmaal toe horen we de woorden 'leid mij'. Zo vraagt Mozes op het hoogtepunt van zijn ontmoeting met de ENE (Exodus 33:13): 'Als ik genade heb gevonden in uw ogen, maak mij uw wegen bekend.'

Waarom die benadrukking van weg en pad, die zo vaak in Tenach terugkeert?

De hele Thora verwoordt het pad van wat we de 'horizontale spiritualiteit' kunnen noemen. Een weg die zich in de wereld zelf bevindt en er niet aan probeert te ontsnappen. Een pad in de wereld en gericht op die wereld, zowel op de fysieke aspecten daarvan als op de medemens. Want de Thora is niet in de hemel, maar zeer dicht bij u, in uw mond en in uw hart om hem dag na dag te vervullen (Deuteronomium 30:12,14).

Het pad probeert niet aan de wereld te ontsnappen door in eenzaamheid de gelukzaligheid te bereiken, mensen te mijden, en de wereld af te wijzen door middel van ascetisch gedrag. Het pad is juist gericht op de meest basale zaken van het bestaan: eten, drinken en seksualiteit. De heiligheid die bereikt wordt door het pad te volgen is er nooit een die van de wereld wegvoert, maar er juist midden in staat. Het is nooit een pad van de enkeling, maar van de hele gemeenschap (Leviticus 19:2). Die bijbelse heiligheid blijkt uit allerlei voorschriften te bestaan die op het aardse leven, het fysieke bestaan, en de relatie met de medemens, betrekking hebben.¹

Vandaag staan we aan het begin van een nieuw jaar. We worden zowel door Psalm 25 als door het verhaal van de wijzen in Matteüs, uitgenodigd om op weg te gaan een heel jaar lang.

We zullen ook volgend jaar geconfronteerd blijven met veel onmenselijkheid, onrecht en afwezigheid van echte vrede.

Hoe kunnen we daarmee op weg gaan?

¹ Deze woorden staan hier voor de volledigheid, maar worden niet in de preek opgenomen omdat alles wat te lang en ingewikkeld zou worden.

Naast de weg en het pad bestaat er ook een andere spirituele weg, die van de ladder. Zonder die verticale weg van de ladder in een negatief daglicht te plaatsen, moeten we zeggen dat de ladder toch vooral symbool staat voor een spiritueel proces dat uiteindelijk tot een privé-openbaring leidt, waarbij men dreigt de weg voor de gemeenschap uit het oog te verliezen.

Zelfs Elia, de grootste der profeten, wiens leven getekend is door een radicale inzet voor de ENE, (zijn naam is in het Hebreeuws is Elijahoe: mijn God is de ENE en geen andere goden, zoals de Baäl), is zo getekend door deze spiritualiteit van de ladder, dat hij in zijn fanatisme niet in staat is geweest om te zien, dat hij niet de enige getrouwe was, maar dat er 5000 anderen hun knie niet hadden gebogen voor de Baäl.

Misschien kunnen we ons laten inspireren door de woorden van Paus Franciscus, die hij 10 jaar geleden kort na zijn aantreden als paus schreef in zijn apostolische brief, getiteld: 'de vreugde van het evangelie':

“Door het model dat Jezus voorleefde gefascineerd, willen wij ons tot het uiterste in de maatschappij invoegen, delen wij het leven met allen, luisteren wij naar hun zorgen, werken wij materieel en spiritueel met hen samen in hun noden, verheugen wij ons met hen die blij zijn, huilen wij met hen die huilen, en zetten wij ons, schouder aan schouder met de anderen, in voor de opbouw van een nieuwe werelds. Maar niet als een verplichting, niet als een last die ons uitput, maar als een persoonlijke keuze die ons vervult van vreugde en ons identiteit verschaft.”

Laten we elkaar ook in onze kleine Jebrongemeenschap blijven inspireren:

om samen de weg te blijven gaan,

om elkaar nabij te blijven

om onze ogen open te houden voor de wereld waarin wij mogen en ook moeten leven,

om voor elkaar bronnen van gratis geschonken genade te blijven, want het is in die bronnen dat wij van tijd tot tijd de contouren kunnen ontwaren van een nabije God, wiens Naam is en blijft: IK-ZAL-ER-ZIJN.

Intermezzo: praktische punten en collecte en uitnodiging voor de receptie

Lied: Mensen van ooit (Liedboek p. 2)

Tafelgebed (Tafelgebed 10)

Delen van Brood en Wijn

Onze Vader (Seppe Yperman), om samen te bidden:

Onnoembare,

door Jezus genoemd: “Onze Vader”,

bij wie wij kind aan huis zijn,

aanvaard omdat wij er zijn.

Wij bidden:

Dat in ere wordt gehouden Jouw naam:

“Ik zal er zijn voor u”.

Dat velen deze naam waar maken,

in woord en daad.

Dat wij meer en meer worden Jouw volk:

mensen in vrede,

die elkaar recht doen en lief hebben

en zorgzaam omgaan met de aarde.

Dat ons mededogen

geworteld mag zijn in Jouw gunnende liefde.

Geef ons - en alle mensen –

al wat wij nodig hebben om te bestaan
tot morgen:
brood, waardigheid, levensadem.

Als wij verzoening nastreven en schulden kwijtschelden,
laat ons dan Jouw vergeving ervaren.
Als wij op weerstanden botsen,
laat ons dan staande blijven
en verder gaan in vertrouwen op Jou.
En laat de macht van het kwaad
nooit het laatste woord hebben,
want Jij bent onze hoop en onze kracht,
vandaag en alle dagen. Amen.

Lied: Jij die bent (Liedboek p. 31)

Geloofsbelijdenis om samen uit te spreken

Ik geloof in de menswording
als een verlangen van ieder mens
om zich gelukkig te weten
als een te realiseren weg
die met vallen en opstaan
op een eigen wijze wordt gegaan
in zorgzaam contact met anderen
en met al wat een mens omringt

Ik geloof in de menswording
als een liefdesavontuur
tussen God en ieder mens
dat zich ten diepste toe getoond heeft
in Jezus van Nazareth

Ik geloof in de menswording
als doel en zin van mijn leven
als leidraad voor mijn keuzes
als oproep om anderen hierbij
tot steun te zijn
tot voltooiing van deze wereld

Vrije voorbeden met acclamatie: Omdat Gij het zijt (refrein van Tafelgebed 34)

Ingeleid met het gedicht “**Omdichten**”

(Een gedicht van Hedwig Du Jardin, uit haar bundel *Licht happen*. Leuven, uitgeverij P, 2023)

*Wat verhard is verzachten,
Wat indikte aanlengen,
Invetten wat vastroestte,
opschrikken uit de sluimerstand.*

*De moed uit de schoenen hijsen
en opstaan. Vrij van vliegangst
muffe vleugels ontvouwen
en wat verstikt is krijgt lucht,*

we happen licht.

*Stremsels en klonters lossen op,
gestolde vormen vloeien weer,
gutsen uit een pen, overvloedig
maar discreet, quasi ongezien.*

*De diepste rivieren
stromen met het minste geluid.*

Lied voor Europa (Liedboek p. 11)

Wat helpt: een slottekst van Stijn De Paepe om mee te nemen in 2024.

Als vloeken helpt,
dan vloek je maar.
Maak herrie, stennis en misbaar.
Scheld schel en luid je goudvis uit
en schreeuw je scherven bij elkaar.

Als bidden helpt, bid dan gerust.
Als het je troost of sterkt of sust.
Of vraag om raad. Als Hij bestaat.
Dan is het goed, maar 't is geen must.

Als huilen helpt, ga dan je gang.
Het is niet niks en het duurt lang.
Het kan geen kwaad, als het niet gaat.
Het mag gezien zijn, wees niet bang.

Als praten helpt, bel me dan op
en steek van wal, hals over kop
en van de hak op de tak
of zachtjes sluipend uit je slop.

Als lopen helpt, vertrek meteen.
Zeer doelgericht of nergens heen.
Het hoeft niet snel, al mag dat wel.
Met verre vrienden of alleen.

Als zwijgen helpt, wees dan maar stil
en duik - als dat is wat je wil –

een tijdje weg van pijn en pech
– als je weer opduikt, geef een gil.

Als lachen helpt, ken ik een grap
of val dolkomisch van de trap.
Denk aan je kat die keer in bad
of aan het Belgisch staatsmanschap.

Als dansen helpt, is er muziek.
Als breien helpt, dan hou je steek.
Als boos zijn helpt, geef ik kritiek.
Als bakken helpt, let there be cake.

Als yoga helpt, wees fluks en zen.
Als slapen helpt, stop ik je in.
Als schrijven helpt, scherp dan je pen.
Als poetsen helpt, welaan begin!

Je voelt je murw en overstelpt
en snakt naar stranden, wit geschelpt ...
Hou vol. Vat moed. Want het komt goed.
Doe ondertussen maar wat helpt.

We wensen elkaar de vrede en een gelukkig en deugddoend 2024